

Initiatiefvoorstel voor de raadsvergadering van

.....

Jaar 2016
Afdeling 1
Nummer <gemblnr>
Publicatiedatum
Agendapunt <agpnr>
Datum initiatiefvoorstel <datum indiening>

Onderwerp

Initiatiefvoorstel ter instemming van de raadsleden mevrouw Yeşilgöz-Zegerius (VVD) en de heer Van Dantzig (D66), getiteld: 'Amsterdam verdient een veilig sportklimaat'

Met dit initiatiefvoorstel stel ik u voor het volgende besluit te nemen:

Tekst van openbare
besluiten wordt
gepubliceerd

De gemeenteraad van Amsterdam

Gezien het initiatiefvoorstel van de raadsleden mevrouw Yeşilgöz-Zegerius (VVD) en de heer Van Dantzig (D66), getiteld: 'Amsterdam verdient een veilig sportklimaat';

besluit:

- I. in te stemmen met genoemd initiatiefvoorstel;
- II. het college van burgemeester en wethouders te verzoeken een integraal plan van aanpak op te stellen om een veilig sportklimaat in Amsterdam te bevorderen met daarin in ieder geval de volgende maatregelen:
  1. Onderzoek naar de behoefte aan ondersteuning van sportclubs door professionele oud sporters, coaches en managers;
  2. Het uitwisselen van best-practices van sportclubs voor een veilig sportklimaat;
  3. De opheffing van clubs die ondanks hulp en begeleiding onvoldoende verbetering op het vlak van veiligheid kunnen aantonen;
  4. Standaard structurele aandacht voor diversiteit op sportclubs;
  5. Te streven naar gemengde verenigingen;
  6. Het verplichtstellen van een VOG voor vrijwilligers die direct betrokken zijn bij jeugdteams;
  7. Het bespreekbaar maken van seksuele intimidatie op sportclubs door betere begeleiding en coaching vertrouwenspersonen en te onderzoeken hoe tucht -en strafrecht het meest effectief kunnen worden benut;
  8. Veiligheidsaspecten te betrekken bij het aanwijzen van locaties voor en het inrichten van sportaccommodaties;
  9. Met alle Amsterdamse sportclubs concrete afspraken te maken over arbitrage door leden.
- III. kennis te nemen van de bestuurlijke reactie op het initiatiefvoorstel.

Wettelijke grondslag

Gemeentewet art. 147a, lid 1

Initiatiefvoorstel voor de raadsvergadering van

Initiatiefvoorstel

Van het eredivisievoetbal op zaterdagavond tot trainingen doordeweeks en amateurwedstrijden op zondagochtend, de Amsterdamse sportwereld wordt sinds jaren veelvuldig opgeschrikt door geweldsincidenten en discriminatie.

De aandacht die dit genereerde heeft geleid tot een landelijke daling van geweldsincidenten op sportclubs. Volgens de KNVB echter is de dalende trend van geweld op (amateur)voetbalvelden in de grote steden gestopt en mogelijk zelfs veranderd in een stijgende lijn¹. Wat de indieners van dit voorstel betreft gaat de gemeente naast reeds lopende initiatieven en inspanningen samen met de sportclubs kijken hoe een veilig Amsterdams sportklimaat kan worden gecreëerd.

Sport en veiligheid in Amsterdam

Sportbeoefening speelt een belangrijke rol in het dagelijkse leven van menig Amsterdammer. Ongeveer 67% van de bevolking sport een of meer keer per maand². Hoewel bij volwassenen individuele vormen van sportbeoefening zoals fitness en hardlopen bovenaan de top 5 van meest beoefende sporten staan, staat bij jongeren onder 18 voetbal op nummer 1³.

Gealarmeerd door het toenemende geweld op en langs sportvelden dienden VVD, D66, SP en PvdA een motie⁴ in waarin het college werd opgeroepen om met een plan te komen om een veilig Amsterdams sportklimaat te creëren. Naar aanleiding van deze motie heeft het college een overzicht⁵ gegeven van de inspanningen die de gemeente levert om een veilig sportklimaat in Amsterdam te bevorderen. Naast zich aan te sluiten bij acties vanuit het ministerie van VWS en het NOC*NSF om een veilig sportklimaat te bevorderen zet Amsterdam zich op diverse manieren in om Amsterdammers de mogelijkheid te geven in een veilige omgeving te kunnen sporten.

Om beter zicht te krijgen op de mogelijke aanvullende middelen ter bevordering van de veiligheid op en rondom het sportveld werd op 22 januari 2016 een expertmeeting gehouden met diverse experts uit de sportwereld. Aanwezig waren Uri Coronel, Marjan Olfers, Frits Barend, Ary Hordijk, Jan Vlasblom en Jan Janssens.

De conclusie van deze expertmeeting was dat het probleem omtrent veiligheid in de (amateur)sportwereld multi gefacetteerd is en een veelzijdige aanpak behoeft. Ook merkten de experts op dat er al heel veel afspraken zijn in het kader van het behalen en behouden van een veilig sportklimaat, maar dat clubs juist hulp kunnen gebruiken bij het uitvoeren, handhaven en uitdragen van de regels en ambities. De indieners van dit voorstel pleiten voor een veelheid aan maatregelen, gebaseerd op deze aanbevelingen, gericht op amateurclubs waarbij de (lokale) overheid in samenwerking met lokale en nationale partners een belangrijke rol speelt. De volgende uitgangspunten zouden hierbij als basis moeten dienen:

---

¹ KNVB woordvoerder Hans van Kastel in het Algemeen Dagblad van 15 maart 2016

² OIS/Sportmonitor 2013

³ Ibid.

⁴ Motie 817 inzake een veilig Amsterdams sportklimaat, Amsterdam 2014

⁵ Collegebrief dd. 4 juni 2015 inzake motie Veilig Amsterdams Sportklimaat,

Initiatiefvoorstel voor de raadsvergadering van

Clubondersteuning

Sport is een afspiegeling van de maatschappij inclusief de daarbij behorende successen en problemen. Helaas is geweld hier ook onderdeel van. De Amsterdamse amateursportwereld is afhankelijk van vrijwilligers die zich met veel enthousiasme en hart voor de sport inzetten voor hun club. Als bestuurder, als coach of als begeleider. De meeste van deze mensen zijn vooral gefocust op de sport en minder op aspecten daar omheen. Tevens is er vanwege het vrijwillige karakter veel doorloop van bestuurders en vrijwilligers zonder dat er altijd goede overdracht plaatsvindt. Wat de indieners betreft komt er betere begeleiding en ondersteuning aan vrijwilligers die zich inzetten voor sportclubs. Denk hierbij aan -professionele- oud sporters, coaches en managers die zich inzetten om de amateurcluborganisaties te begeleiden.

Uiteraard verschilt elke club en daardoor de behoefte aan ondersteuning. Daarom is het zaak om goed te kijken naar het profiel van de clubs die hulp nodig hebben en wat per onderwerp veel voorkomende hulpvragen zijn. Wanneer blijkt dat een club ondanks hulp en begeleiding niet functioneert moet tot opheffing worden overgegaan. Hiervoor dienen duidelijke kaders en afspraken te worden geformuleerd.

Best-practices uitwisselen

Verenigingen in Amsterdam zijn zeer divers in zowel de aard als in de mate van professionaliteit. Door deze verschillen in clubcultuur zijn er ook diverse individuele aanpakken ontstaan om te wedijveren voor een veilig sportklimaat. Bij rugby bijvoorbeeld is het verplicht elkaar een hand te geven en is praten tegen elkaar en de scheidsrechter niet toegestaan. Een ander voorbeeld van een individuele aanpak van clubs is het zero-tolerance beleid voor ouders die negatief coachen langs de zijlijn. Beide voorbeelden van hoe specifieke sport- en clubcultuur bijdraagt aan een veilig sportklimaat. Tijdens de verschillende gesprekken die de indieners met verenigingsbestuurders hebben gevoerd, werd meermalen aangegeven dat bestuurders graag hun kennis zouden delen ofwel dat bestuurders graag van anderen zouden leren. Daarom stellen de indieners voor dat de gemeente verenigingen stimuleert van elkaar te leren door:

- a. Bij de verenigingen op te halen wat zij nu doen voor een veilig sportklimaat en hieruit een aantal Amsterdamse best-practices op te stellen en deze met de verenigingen te delen;
- b. Verenigingen te stimuleren en faciliteren om op structurele basis een congres te organiseren voor verenigingsbestuurders om te leren over de verschillende aanpakken voor een veilig sportklimaat.

Diversiteit

Ondanks de reeds lopende initiatieven en inspanningen van de gemeente Amsterdam vindt er op sportclubs discriminatie en -verbale- agressie tegen LHBTI's plaats. Vijftien procent van de LHBTI-sporters voelt zich onveilig in de sport (Mulier instituut 2011). Sport is één van de sectoren waar LHBTI's het minst uit de kast zijn. Vooral in de mannelijke teamsporten is sprake van homonegatief gedrag (Mulier instituut 2014)⁶. Veel Amsterdamse clubs besteden nog te weinig aandacht aan diversiteit en de acceptatie van LHBTI's. Discriminatie van LHBTI's of andere minderheden hoort niet op het sportveld thuis. Daarom stellen de indieners van dit voorstel voor dat elke Amsterdamse sportclub bij de opening van het sportseizoen standaard en zonder

---

⁶ Roze Agenda, 2015-2018

Initiatiefvoorstel voor de raadsvergadering van

uitzondering diversiteit zichtbaar en bespreekbaar maakt.

Amsterdam is in 2016 de trotste gastheer van zowel de Europese Kampioenschappen Atletiek als EuroPride. Wat de indieners betreft is dit een uniek jaar waarin we extra aandacht vragen voor jezelf kunnen zijn in de sport. De indieners zijn voorstander van een sportdebat in het najaar van 2016 waar de acceptatie van LHBTI'ers in de sport centraal staat en wordt uitgewisseld goed gaat en wat beter kan. Als blijk van waardering zou het debat kunnen worden opgedragen aan Irene Hemelaar. In de hoedanigheid van LHBTI Emancipatie directeur van de Amsterdam Gaypride heeft zij zich jarenlang ingezet voor de acceptatie van LHBTI'ers in de sportwereld.

Gemengde verenigingen

Tijdens de expertmeeting is opgemerkt dat bij clubs waar zowel mannen als vrouwen sporten in de regel een veiliger sportklimaat heerst. Vrouwen benoemen iets sneller onsportief gedrag.⁷ Bovendien heeft het streven naar beter gemengde clubs ook andere voordelen., Zo is damesvoetbal de snelst groeiende sport van Nederland en zorgt het openstellen van de club dus voor een groot aantal potentiële leden.

De indieners willen daarom dat de gemeente onderzoekt of er in Amsterdam nog clubs zonder vrouwenafdeling zijn en met hen in gesprek gaat om hen te ondersteunen een vrouwenafdeling op te zetten. Ook dient de gemeente af te dwingen dat elke club die van sportaccommodaties van de gemeente gebruikmaakt, openstaat voor iedereen.

VOG

De Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) is een verklaring van het ministerie van Veiligheid en Justitie waaruit blijkt dat het gedrag uit het verleden van een persoon geen bezwaar oplevert voor het gevraagde doel, bijvoorbeeld het verkrijgen van een nieuwe baan of het werken met minderjarigen bij een sportvereniging. Dit is één van de maatregelen die een sportvereniging kan nemen om de kans op seksuele intimidatie maar ook agressie binnen de club te verkleinen. Het geeft meer zekerheid over het verleden van (nieuwe) trainers, coaches, begeleiders of verzorgers. Op deze wijze wordt de kans dat personen, die eerder in de fout zijn gegaan, een functie bij de sportvereniging kunnen uitoefenen, verminderd. Op initiatief van voormalig staatssecretaris Fred Teeven is het sinds 1 januari 2015 mogelijk om als sportvrijwilliger kosteloos een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) aan te vragen. Wat de indieners van dit voorstel betreft wordt in Amsterdam voortaan standaard aan sportvrijwilligers die direct betrokken zijn bij jeugdteams gevraagd om een VOG te overleggen.

Wel is het belangrijk dat de sportverenigingen die een VOG verlangen goed weten hoe de beoordeling van zo'n VOG werkt, en dat zij de vrijwilligers daarover ook goed informeren. Door vrijwilligers te wijzen op plekken waar informatie is te vinden over de procedure en de kansen dat men een VOG krijgt toegewezen. Ook kunnen verenigingen uitleggen wat de mogelijkheden zijn als een VOG niet wordt afgegeven aan de aanvrager. Ook moeten verenigingen zorgvuldig beoordelen op welke onderdelen een aspirant vrijwilliger moet worden gescreend. Het mag niet zo zijn dat

⁷ http://www.verwey-jonker.nl/doc/vitaliteit/Agressie_in_de_sport_samenvatting_3286.pdf p. 5.

Initiatiefvoorstel voor de raadsvergadering van

uit tijdsbesparing om screening van alle mogelijke onderdelen wordt verzocht.

Wel vinden de indieners het belangrijk dat met name jongeren met een strafblad weer kansen krijgen om een positieve bijdrage te leveren aan de maatschappij. De VOG is daarom volgens de indieners een instrument dat alleen zorgvuldig en bedachtzaam mag worden ingezet.

Seksuele intimidatie

Uit de expertmeeting blijkt dat seksuele intimidatie op sportclubs nog steeds als een groot risico wordt gezien. Niet in de laatste plaats omdat er een enorm taboe op heerst. Vanwege de positie van de dader binnen de club wordt het slachtoffer van een delict vaak niet geloofd en uiteindelijk als dader behandeld.

Het NOC*NSF houdt een zwarte lijst bij van mensen in de sportwereld die zijn veroordeeld vanwege seksuele intimidatie maar aangezien deze lijst is gebaseerd op veroordelingen door een tuchtcommissie is deze weinig effectief. Uit de rapportage van de Auditcommissie Seksuele Intimidatie ten behoeve van het bestuur van NOC*NSF blijkt dat de 55 meldingen die in 2015 zijn gedaan slechts tot 1 uitspraak hebben geleid. Mensen die vanwege zedendelicten alleen strafrechtelijk zijn veroordeeld komen niet automatisch op de lijst van NOC*NSF.

De indieners van dit voorstel willen graag dat Amsterdam het taboe op seksuele intimidatie in de sportwereld doorbreekt. Niet alleen door te kijken hoe door middel van coaching en begeleiding door vertrouwenspersonen -al dan niet- verbonden aan clubs beter kunnen functioneren maar ook door te onderzoeken het straf -en tuchtrecht het best kunnen worden benut. Op iedere sportclub moet een omgeving worden gecreëerd waarin een slachtoffer van seksuele intimidatie en/of een zedendelict zich zo onbelemmerd als mogelijk voelt om dit aan te kaarten bij de aanklagende instanties.

Locatiebeleid

De geografische ligging, toegankelijkheid en inrichting van een sportlocatie hebben veel invloed op het veiligheidsklimaat van een sportclub. Door clubs zoveel mogelijk in de nabijheid van woonwijken te vestigen worden ze een geïntegreerd in het dagelijkse leven. Hierdoor zal het makkelijker zijn om vrijwilligers en besturen te vormen en is de sociale controle groter. Ook kan zo beter verbinding worden gemaakt tussen andere clubs, verenigingen en scholen waardoor problemen eerder kunnen worden gesignaleerd en aangepakt. Ook de inrichting van clubs kan bijdragen aan de veiligheid. Goed verlichte ruimtes en zoveel mogelijk transparantie dienen hierbij leidend te zijn. De indieners van dit voorstel willen graag dat bij het aanwijzen en ontwikkelen van nieuwe sportlocaties rekening wordt gehouden met de effecten op het veiligheidsklimaat. Bestaande sportlocaties zouden waar nodig onderworpen moeten worden aan een check die resulteert in een plan ter bevordering van een veilig sportklimaat.

Arbitrage

Door sporters vanaf jonge leeftijd bekend te maken met de spelregels en ze als onderdeel van de arbitrage ook medeverantwoordelijk te maken voor het naleven van deze spelregels, bereik je een positieve invloed op de sfeer en cultuur van sportclubs. Zo heeft de Koninklijke Nederlandse Hockeybond een Masterplan Arbitrage

Jaar 2015
Afdeling 1
Nummer <gemblnr>
Datum

Gemeente Amsterdam
Gemeenteraad

R

Initiatiefvoorstel voor de raadsvergadering van

ontwikkeld met als doel onder meer preventieve en repressieve aanpak van wangedrag bij wedstrijden. De KNHB heeft alle clubs de verplichting opgelegd een VAP (VerenigingsArbitrage Plan) op te stellen. Van alle leden wordt verwacht dat zij minimaal een spelregelcursus hebben gevolgd. Op deze manier wordt het fluiten van jongs af aan geïntegreerd in de hockeyopleiding. Bij voetbal is dit echter nog niet het geval daarom stellen de indieners van dit voorstel voor om met Amsterdamse voetbalclubs concrete afspraken te maken over arbitrage door leden.

Stukken

Meegestuurd
Ter inzage gelegd

n.v.t.

De leden van de gemeenteraad van Amsterdam

D. Yeşilgöz-Zegerius
R.H. van Dantzig
